

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (evaluation research) เพื่อประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในรูปแบบการประเมินซีบีซี (CIPP Model) เพื่อประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการศึกษาดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้แบบจำลองการประเมินของซีบีซี (CIPP Model) เป็นแนวทางการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านบริบท ประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของโครงการในเรื่องของนโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินเกี่ยวกับความเพียงพอของทรัพยากรและการปฏิบัติเพื่อระดมทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ
3. ด้านกระบวนการ ประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ เกี่ยวกับกระบวนการและกิจกรรมดำเนินงาน ตามกิจกรรมของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ การนิเทศ ติดตามผล การประเมิน และปรับปรุงแก้ไข
4. ด้านผลผลิต ประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

วิธีการดำเนินการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และครูปฐมวัย จำนวน 12 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นปฐมวัย จำนวน 165 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 182 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัยตามลำดับดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผลผลิต ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า

1. ด้านบริบท ผลการประเมินโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย มีความเห็นว่า โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนให้ดีขึ้น การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย มีการวางแผนงานที่ชัดเจน ส่งผลต่อการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ เกิดความร่วมมือกัน ทั้ง เด็ก ครูและผู้ปกครองนักเรียน ผลการดำเนินการ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย มีความเห็นว่า โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย บุคลากรในโรงเรียนมีการดำเนินงาน และแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบงานชัดเจน บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแบบโครงการ และสถานที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมโครงการ มีความเหมาะสม เพียงพอ

3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย มีความเห็นว่า โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นโครงการที่มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจวิทยาศาสตร์ และจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านผลผลิต ผลการประเมินโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย มีความเห็นว่า โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ส่งเสริมให้ เด็กมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรม เกิดร่วมมือกันจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ปกครองนักเรียน ระดับปฐมวัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่า เด็กเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และนักเรียนมีความสุข เมื่อให้ทำกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความพร้อมในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ มีรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นระบบเป็นขั้นตอน ส่งผลต่อด้านผลผลิตของโครงการที่ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายของโครงการ ดังนี้

1. ความคิดเห็น ด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะ โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย มีหลักการวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้อง ชัดเจน และเหมาะสม วัตถุประสงค์กับกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน การดำเนินงานของโครงการ การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีการวางแผนงานที่ชัดเจน โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนให้ดีขึ้น และโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สอดรับกับนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสร้างทัศนคติที่ดี ด้านการเรียนรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ให้กับเด็กปฐมวัย เพราะเป็นช่วงอายุ ที่มีความสามารถในการเรียนรู้และจดจำได้มากที่สุด

2. ความคิดเห็น ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะ บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแบบโครงการ บุคลากรในโรงเรียนมีการดำเนินงาน และแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบงานชัดเจน สถานที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมโครงการ มีความเหมาะสม เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมสุตา มัธยมจันทร์ (2544) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงการในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูมีบทบาทในการกระตุ้น การให้คำปรึกษาการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนมีความสอดคล้องกับโครงการที่กำลังเรียนอยู่ การวัดประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย

3. ความคิดเห็น ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมโครงการ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ในแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน มีการประชุมวางแผนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการ ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีการพัฒนาสติปัญญาด้านทักษะทางภาษาอย่างองค์รวม ด้านร่างกาย ได้แก่ พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ด้านอารมณ์ จัดประสบการณ์ในรูปแบบ

กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทักษะและสาระการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดประสบการณ์ให้ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่น กิจกรรมช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน จัดประสบการณ์ ให้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้ การจัดประสบการณ์ต้องเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก ตัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของเด็ก สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จัดให้เด็กแสดงออกทางความคิดเห็น แสดงความพึงพอใจ ยอมรับผลงานของตนเองและผู้อื่น สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างเสริมประสบการณ์สัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัจฉราภรณ์ เชื้อกลาง (2545) ได้ศึกษา ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการใช้กิจกรรม มุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเล่นตามมุมวิทยาศาสตร์อย่างมีแบบแผน ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการใช้กิจกรรมมุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการใช้กิจกรรม มุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเล่นตามมุมวิทยาศาสตร์อย่างมีแบบแผน มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ จากการใช้กิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และเล่นตามมุมวิทยาศาสตร์แบบปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเปลว บุริสาร (2543) ได้ศึกษา ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านจันทองกวาววิทยา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการแล้วทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นและสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) ได้ศึกษา เรื่อง ผลการประเมินโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ปีการศึกษา 2550 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบมีผลการประเมินตามระดับคุณภาพ องค์ประกอบที่ 2 การใช้และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการผ่านการเล่นและการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีโรงเรียน ที่อยู่ในระดับคุณภาพดีมากสูงสุด ร้อยละ 89.07 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีการประเมินผลพัฒนาการเด็กครบทุกด้านตามสภาพ

จริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก ร้อยละ 84.92 และตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้อยละ 70.27 อภิปรายผล การจัดสภาพแวดล้อมมุมประสบการณ์ มีความสำคัญต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เด็ก มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ สร้างปฏิสัมพันธ์กับสื่อของเล่นและเพื่อน ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กในการเรียนรู้

4. ความคิดเห็น ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะ เด็กมีความสุขจากกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียน และเด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการและการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี เด็กสามารถสรุปแนวคิดและความรู้จากกิจกรรมที่ร่วมกันทำกับเพื่อนในชั้นเรียนและกับครู มีการสะท้อนการเรียนรู้ที่มีระเบียบวิธี และมีการนำเสนอผลงาน และบอกเล่าถึงเหตุและผลของสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ สามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ ในการเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งเกิดความร่วมมือกันจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเด็ก ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันจัดการศึกษา สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ให้เกิดกับเด็ก ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด ที่เป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์ บุญฤทธิ์ (2549) ได้ศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ผลการวิจัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์เน้นทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ และความคิดริเริ่ม สูงกว่ากลุ่มที่จัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และสอดคล้องกับพัสนันท์ ศรีทราไชย (2553) ได้ศึกษา ผลการจัดประสบการณ์ ตามแนวการสอนแบบโครงการเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับปฐมวัยปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยของความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน และนักเรียน มีความคงทนความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ หลังจากเรียนไปแล้ว 4 สัปดาห์ ได้ร้อยละ 99.56 ของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน

ผลการประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก และมีผลการประเมิน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี ในความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนด้านพฤติกรรมการเรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและนำเสนอผลงานจากกิจกรรมของโครงการ เด็กมีทักษะด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีความสุขสนุกสนาน ทั้งนี้ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ให้กับนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา

บุญเมือง (2550) ได้ศึกษา ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการก่อนและหลังการทดลอง มีพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกัน คือ ด้านการร่วมมือ กล้าคิดและกล้าแสดงออก การทำกิจกรรมร่วมกัน การช่วยเหลือและการแบ่งปัน โดยพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกัน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติหลังการทดลองแตกต่างกัน โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการมีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญศรี ใหม่คามิ (2553) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์ ตามแนวการสอนแบบโครงการกับปกติ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีพัฒนาการด้านร่างกายและพัฒนาด้านสติปัญญา สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการแบบปกติ

การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ปฐมวัย เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ ต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ให้ได้ใช้ประสาทสัมผัส การจัดกิจกรรมแบบโครงการ สามารถพัฒนาความคิด พัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้เกิดขึ้นกับนักเรียนปฐมวัย ในด้านสติปัญญา และการแก้ปัญหา ดังนั้น ผู้รายงาน เห็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านการสังเกต การจำแนกประเภท การสื่อความหมายให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ในระดับปฐมวัยทุกคน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้านเพื่อการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพทั้งนี้ โรงเรียนมีเป้าหมาย ที่จะให้เด็กในระดับอนุบาล 1-2 ทุกคน ให้รู้จักวิทยาศาสตร์ผ่านการทดลองอย่างง่ายและมีความสนใจในการเรียนวิทยาศาสตร์ ได้รับการถ่ายทอดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้วิธีคิด วิธีตั้งคำถามและการค้นหาคำตอบได้ มีทักษะด้านการสื่อสารทางภาษา สามารถสื่อสารความคิดต่างๆ ออกมาเป็นถ้อยคำที่ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ มีทักษะด้านสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและสามารถสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ได้ และมีทักษะด้านร่างกาย ได้ฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อขณะทำการทดลองต่างๆ

การจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ในระดับปฐมวัยทุกคน มีทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการสร้างทัศนคติที่ดี ด้านการเรียนรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ให้กับเด็กปฐมวัย เพราะเป็นช่วงอายุ ที่มีความสามารถในการเรียนรู้และจดจำได้มากที่สุด และจากการประเมินผลนานาชาติของโครงการ PISA พบว่า ความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ของเด็กไทย ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อีกทั้งยังขาดแคลนนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรที่จะร่วมมือขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ ซึ่งโครงการได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ โรงเรียนได้ดำเนินงาน ตามโครงการในทุกขั้นตอน โดยคำนึงถึง ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ โดยความร่วมมือกัน ของครู เด็ก และผู้ปกครองนักเรียน

ให้การสนับสนุน การจัดกิจกรรม นักเรียนมีความสุข ในการร่วมกิจกรรม ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจ ในการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทักษะและพัฒนาการทางกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้ โรงเรียนได้รับตราสัญลักษณ์ “บ้านวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” โครงการบ้านวิทยาศาสตร์น้อย จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับการสังเกต การจำแนก การแยกแยะ การจัดกลุ่ม ความเหมือน ความแตกต่าง ซึ่งเป็นธรรมชาติของการเรียนรู้ และเป็นทักษะพื้นฐาน การพัฒนาการคิด การวิเคราะห์ จัดเป็นกระบวนการค้นหา “คำตอบ” ที่ทำให้เกิดความรู้หลากหลาย และเป็นกิจกรรมที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ การปลูกฝังทักษะพื้นฐานดังกล่าว เริ่มต้นจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุดคือตัวเรา คน สิ่งสำคัญของกิจกรรมจึงเน้นการสร้างประสบการณ์ การสังเกต การจำแนก ความเหมือน ความต่าง และการค้นพบ และจากผลการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้มีผู้มาศึกษาดูงานของโรงเรียน และเป็นต้นแบบในการพัฒนาครูของศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และครูปฐมวัย ร่วมเป็นวิทยากรในการให้ความรู้กับครูโรงเรียนอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมโครงการ บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทำให้เราทราบถึงผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จากข้อค้นพบในการประเมินโครงการ มีข้อเสนอแนะต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อไปปรับปรุงโครงการให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. ด้านบริบท ควรมีการชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการ หลักการ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้อง ชัดเจน และเหมาะสม ให้ชัดเจนกับผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

2. ด้านปัจจัยนำเข้า การได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมแบบโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย และควรจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และให้การสนับสนุนให้ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรม เพื่อเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาร่วมกัน

3. ด้านกระบวนการ ควรจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมโครงการ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ในแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน และจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทักษะและสาระการเรียนรู้ การร่วมพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายโดยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน ควรมีการนิเทศ ติดตามผล

การดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้
การดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้ดำเนินการ
อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านผลผลิต จากผลการประเมิน พบว่า ควรส่งเสริมให้เด็กทุกคน มีการสรุปแนวคิดและ
ความรู้จากกิจกรรม มีการสะท้อนการเรียนรู้อย่างมีระเบียบวิธี และมีการนำเสนอร่วมด้วย